

KORTFATTAD INFORMATION OM

DRAGSMARKS KYRKA

Sammanställd av Lennart Lundqvist

Teckning: Mats Hager

Dragsmarks nuvarande kyrka invigdes på nyårsdagen 1756. Det är den tredje träkyrkan på nära nog samma plats. Den första finns omnämnd i gamla dokument från 1500-talet och brann ned efter ett blixtnedslag sommaren 1625. Därefter byggdes en ny, men denna fick rivas 1755 p.g.a. bristande underhåll. Omedelbart därefter påbörjades byggandet av den nuvarande kyrkan. Flera inventarier från den rivna kyrkan återanvändes i den nya. Vid invigningen var dock kyrkan endast nödortfärdig. Bl. a. saknades torn, vilket byggdes 1762. En större ombyggnad ägde rum 1925 efter ritningar, och under ledning av, arkitekt Axel Forssén. Då förlängdes kyrkan ca 4,5 meter åt öster genom flyttning av koret. Dessutom flyttades sakristian från östra gaveln till sin nuvarande placering. Toalett- och kapputrymmet under läktaren tillkom 1980. Toaletten togs bort 2014 och finns numera i en separat byggnad intill kyrkan.

Välkommen in!

I kyrkans vapenhus förvaras diverse kvarlämnade byggnadsdetaljer från klosterkyrkan.

På norra väggen (åt nya kyrkogården) finns två lampetter av mässing från 1900-talet. De har skänkts till kyrkan. Här finns också en ikon från år 2010, Barmhärtighetens Gudsmoder - Maria Eleousa, målad av Anne-Marie Valton.

På södra väggen (åt gamla kyrkogården) finns två oljemålningar. Den ena är från 1500-talet och föreställer en man som värmer sig över ett fyrfat. Ingen vet med exakthet om målningen återger någon specifik person eller händelse. Den andra målningen, som är från 1700-talet, visar den korsfäste Jesus på Golgata omgiven av Maria och Johannes.

Votivskeppen. Kyrkan har två stycken votivskepp. Det ena (gula) skeppet är en bestyckad tremastad **fregatt** byggd i trä. Skeppet är ursprungligen tillverkat och skänkt av Torger Larsson 1762. Efter att en lång tid ha legat trasigt rekonstruerades det 1982 av Leif Andersson och hängdes upp i kyrkan igen. Det andra votivskeppet är en **fullriggare** i trä byggd på 1900-talet av Hjalmar Ödman. Det hängdes upp i kyrkan 1997 efter att ha skänkts dit.

Predikstolen (korgen) är från 1626 och har dansk inskription. Den tillvaratogs från den tidigare rivna kyrkan, och är med stor sannolikhet ursprungligen tillverkad av Christen Snedker samt målad av Johan Maller. På var och en av korgens fem sidor finns målningar visande Kristus (David enl. äldre dokument) och de fyra evangelisterna Matteus, Markus, Lukas och Johannes. Nuvarande trappa och underrede är från 1982.

Ljudtaket över predikstolen är från 1800-talet.

Reliefplattan av alabaster, som hänger på väggen bakom predikstolen, föreställer Maria med barnet stående på en triangel symboliserande treenigheten. Reliefplattan kan vara från klostret.

Timglaset vid predikstolen är från 1700-talet och har tre glas.

Doptaket är från 1732 och fanns redan i den tidigare kyrkan som revs. Det var en gåva till kyrkan.

Dopfunten är från 1732 och uthuggen ur ek. Den kan ha funnits i den tidigare rivna kyrkan. Även denna var en gåva till kyrkan.

Dopfatet är från 1700-talets första hälft och tillverkat av tenn.

Dopljusstaken bredvid dopfunten är från 1980. Den är svarvad och skänkt till kyrkan av Sven Dahlbom.

Doptavlan är målad av J. H. Dieden 1800. Målningen visar när Jesus döps av Johannes Döparen, och den helige ande sänker sig ned i form av en duva. Tavlan var, när den målades, en gåva till kyrkan.

Brudsoffan är från 1700-talet och har ursprungligen tillhört Dragsmarks kyrka. I början av 1900-talet (förmodligen) tillvaratogs den av folkskollärare J. S. Lidell efter att troligen ha befunnits i dåligt skick. Mellan 1934-1936 donerade Lidell brudsoffan, via konsul A. W. Kristensson, till Vikarvets Museum i

Lysekil. Från 1997 deponeras brudsoffan tills vidare hos Dragsmarks församling för placering i Dragsmarks kyrka. I början av 1998 restaurerades brudsoffan till ursprungligt skick av Bengt Magnusson (snickeri) och Anders Darwall (målning). Det vändbara ryggstödet har ett särskilt syfte. Före vigselakten satt brudparet på soffan – vända mot altaret. Efter vigselakten vände man på soffans ryggstöd, och brudparet satte sig åter på soffan – nu vända mot församlingen. Man behövde således ej vända på hela soffan.

Altaruppsatsen är från 1626 och tillverkad av Christen Snedker samt målad av Johan Maller. Även denna kommer från den tidigare rivna kyrkan, och i likhet med predikstolen har den dansk inskription. Det stora spegelfältet visar en målad framställning av nattvardens instiftande. I triangeln överst visas den uppståndne Kristus i en molnsky.

Jerusalemsskorset som står på **altarbordet** är ett processionskors snidat i trä av Anders Nelson. Det stora korset är av vitbok medan övriga delar är av rödbok. Rödboken är drivved från Skalhamn i Lyse. Korset tillhör kyrkan sedan den 1 januari 2010 då Skredsviks-, Högås-, Bokenäs- och Dragsmarks församlingar slogs samman till en församling, Bokenässets församling. På altarbordet står också två, till kyrkan skänkta, **malmjusstakar** från 1626.

Nummertavlan är från 1876.

Kollekthåven, som förvaras i kyrkans sakristia, är från 1746. Håven har med all sannolikhet funnits i den tidigare rivna kyrkan, och även den var en gåva. Håven renoverades 1987.

Krucifixet, som hänger över prästbänken, är skulpterat i trä. Kristusfiguren är från 1500-talet, medan korset är av yngre datum. Krucifixet kan möjligen ha används som processionskrucifix.

I visningsskåpet, som är inmurat i norra korväggen, förvaras bl. a. kyrkans nattvardskärl på ett brand- och stöldsäkert sätt. Skåpet insattes 1990.

Den gamla kalken och patenen från 1200-talet av förgyllt silver är kyrkans verkliga dyrgripar. Dessa har tillhört klosterkyrkan, och är sannolikt skänkta av Haakon Haakonsson som var Norges kung vid den tiden (Bohuslän tillhörde Norge då). Dessa nattvardskärl har sedan varit i bruk i Dragsmarks kyrka fram till 1972, då nya skänktes.

Den nya kalken och patenen är formgivna och tillverkade av guldsmeden Sven Erik Högberg 1972. Kalken är av silver och invändigt förgylld. Patenen är av silver med förgylld ovansida.

Vinkannen är av nysilver och tillverkad av C. A. Kiernås 1898.

Två stycken oblataskar finns i kyrkan. Den äldsta, som är av mässing och invändigt förtennad, köptes från Bokenäs kyrka 1752. Den andra oblatasken, som nu används, är av silver och invändigt förgylld. Den tillverkades av C. G. Hallbergs Guldsmeds AB 1917, och den var då en gåva till kyrkan.

Dopkannen är av tenn. Den skänktes av Tore Jakobsson 1988.

Träskåpet, som står på golvet under kassaskåpet, är från 1600-talet. Skåpet

har således funnits redan i den tidigare rivna kyrkan.

På nyss nämnda skåp ligger en **bibel i två band**. Den trycktes i Lund 1843 och tillhörde då en ny upplaga av Karl XII:s bibel. Bibeln har varit i privat ägo och sedan skänkts till kyrkan.

Golvuret är från 1737. Urverket drivs med lod (kanonkula?) och har endast timvisare. Uret har varit i privat ägo men skänktes till kyrkan 1928. År 1984 renoverades det, och originalmålningen togs fram.

Ljusbäraren med tillhörande ljusställ och mynt-/sedelbössa är smidda av Leif Holm 1993. Ljusbärarens form symboliserar en jordglob.

Kyrkans tak har målningar från 1776 av J. H. Dieden. Större delen av dessa målningar har under årens lopp förstörts, genom att brädor har bytts ut, och genom att hela taket har varit målat i vitt. År 1988 påbörjades arbetet med att ta fram det som fanns kvar av J. H. Diedens målningar. Detta gjordes av konservator Anders Darwall och stod klart 1990. Originalmålningarna finns i den ursprungliga delen av brädvalvet längst fram i koret ("FIAT LVX" = VARDE LJUS). Dessutom i norr och söder längs med och på taklisten med undantag för förlängningsdelen från 1925. Taket i övrigt målades för att överensstämma med den äldre målningen. Framställningen av treenigheten, i vilken endast duvan och överdelen av korset är originalmålningar, har gjorts med J. H. Diedens takmålning i Bokenäs gamla kyrka som förebild. Även dessa arbeten har utförts av Anders Darwall.

I taket ovanför mittgången hänger tre **ljuskronor** av mässing. Den äldsta, som hänger närmast läktaren, är från 1600-talet. De två andra är från 1922 resp. 1701 (från läktaren räknat). Samtliga har skänkts till kyrkan. **Kristallkronan** i koret är från 1900-talet. Den skänktes till kyrkan 1982 efter att ha varit i privat ägo.

Läktarbarriären målades 1776 av J. H. Dieden. Bilderna framställer Jesus som världens frälsare (Salvator Mundi) samt elva apostlar. Inramningen av bilderna var ursprungligen marmorerad. Den övermålades dock på 1900-talet med vit färg. År 1985 återställdes inramningen till originalskick av konservator Anders Darwall. De målade rundbågarna över apostlabildernas huvuden ersätter skulpterade rundbågar som har försvunnit.

Nuvarande orgeln är byggd 1970 av John Grönwall Orgelbyggeri. Den hade då (1970) åtta stämmor, en manual och pedal. Från den förra orgeln bibehölls fyra stämmor. Dessutom bibehölls orgelfasaden från 1903. År 1996 utökades orgeln med ytterligare en manual och två stämmor. Även detta gjordes av John Grönwall Orgelbyggeri.

Kyrkklockan i tornet är från 1698. Den är gjuten i malm av Peter Böök. På klockan finns den latinska inskriptionen "SOLI DEO GLORIA" vilket betyder: ÅT GUD ALLENA ÄRAN.